

Informace pro člověka infikovaného lidským virem imunodeficiency (HIV)

Bylo zjištěno, že jste infikován/a virem, který může za určitých okolností vyvolat závažnou poruchu Vaší obranyschopnosti zvanou AIDS. Lékařská věda zatím neumí virus HIV úplně odstranit z organismu. Včasná diagnóza, užívání protivirotických léků a pravidelné kontroly zdravotního stavu mohou ale zabránit rozvoji AIDS a umožnit Vám prožít spokojený a plnohodnotný život.

Člověk infikovaný HIV může být **zdrojem nákazy pro druhé osoby**. Virus se přenáší

- krví
- při sexu
- z matky na dítě (v průběhu těhotenství či porodu)

Tímto poučením Vás informujeme, že

- **nesmíte být dárce** krve, spermatu, mateřského mléka, orgánů a tkání
- **nesmíte s nikým sdílet** injekční jehly, stříkačky ani další vybavení používané k přípravě a nitrožilnímu užití drog
- **nesmíte s nikým sdílet** zkrvavené předměty, jako jsou nástroje pro tetování či piercing, manikúru, pedikúru, holení a čištění zubů
- v případě **potřísnění předmětů Vaší krví** (například při poranění, krvácení z nosu či menstruaci) musíte zajistit buď jejich likvidaci (například spálením) nebo jejich vyvaření či dezinfekci
- je nezbytné řídit se zásadami **bezpečnějšího sexu**: jde o sexuální chování, které snižuje riziko šíření nebo získání sexuálně přenosných chorob. Zahrnuje:
  - o **používání kondomu** při pohlavním styku do pochvy i konečníku
  - o používání lubrikantu (na vodní či silikonové bázi, nikoliv olejové)
  - o přerušovaná soulož snižuje riziko nákazy virem HIV, ale k té může dojít ještě před ejakulací
  - o při orálním sexu ejakulace mimo ústa, vypláchnout ústa dezinfekcí
  - o vyvarovat se kontaktu a chránit partnera před kontaktem s krvácejícími dásněmi, vředy či trhlinami v ústech, genitálu či konečníku
  - o vyvarovat se krvavým sexuálním praktikám, při nichž dochází k poranění kůže a sliznic
  - o omezovat frekvenci a délku vlastního pohlavního styku
  - o vyvarovat se sexuálním aktivitám pod vlivem alkoholu a drog

Měl/a byste se snažit vybudovat si **trvalý partnerský vztah a nestřídat sexuální partnery**.

Podle nových vědeckých poznatků vede pravidelné užívání protivirotických léků a dosažení stavu, kdy virus není prokazatelný v krvi, k významnému snížení nakažlivosti. **Nechráněný pohlavní styk (bez kondomu)** může osoba nakažená virem HIV provozovat výhradně za podmínky, že je nejméně šest měsíců na účinné antiretrovirové léčbě s opakovaně doloženou nedetekovatelnou virovou náloží. Pokud se pro tento postup rozhodnete, je vhodné, aby to bylo v monogamním vztahu a s vědomím partnera. **Dodržování výše uvedených zásad bezpečnějšího sexu (včetně pravidelného užívání kondomu) je však výhodné pro všechny HIV pozitivní osoby i pro jejich partnery.** Omezí riziko přenosu HIV či jiné sexuálně přenosné choroby na druhou osobu, ale také omezí riziko nakažení sama sebe (např. získání viru HIV odolného k lékům, nákaza jinou sexuálně přenosnou infekcí nebo virem hepatitidy může zhoršit průběh onemocnění).

Pokud byste svým chováním **úmyslně či z nedbalosti způsobil/a šíření nakažlivé nemoci nebo zvýšil/a nebezpečí rozšíření**, mohou orgány činné v trestním řízení postupovat podle ustanovení **Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.**, kde se uvádí:

§ 152 Šíření nakažlivé lidské nemoci

(1) Kdo úmyslně způsobil nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

d) způsobil-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt.

(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nejméně dvou osob.

§ 153 Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti

(1) Kdo z nedbalosti způsobil nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

c) způsobil-li takovým činem těžkou újmu na zdraví

(3) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt

§ 155 Ohrožení pohlavní nemocí

Kdo jiného vydá, byť i z nedbalosti, nebezpečí nákazy pohlavní nemocí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

Měl/a byste přesvědčit **svého sexuálního partnera** – partnerku – partnery, aby se rovněž podrobili **vyšetření na přítomnost viru HIV**. Zabráníte tak případnému dalšímu šíření nákazy a umožníte infikovaným osobám včasné zahájení léčby. Nechcete-li o své HIV pozitivitě informovat své sexuální partnery, sdělte lékaři HIV centra kontakt a my je oslovíme sami, aniž bychom sdělovali jakékoliv informace o Vás jako zdroji této informace.

K přenosu viru HIV nedochází běžným kontaktem v domácnosti, na pracovišti či ve školním kolektivu. Můžete sdílet s dalšími osobami bez omezení kuchyň, koupelnu, toaletu, hromadná stravovací i ubytovací zařízení, bazén a podobně. Samotná infekce HIV není důvodem k žádnému omezení v pracovním procesu – můžete **vykonávat jakékoliv povolání**, pokud mu nebrání jiné zdravotní obtíže.

Máte právo na **poskytnutí potřebné zdravotní péče** všech lékařských oborů včetně stomatologie za běžných podmínek – zdravotníci se musejí při poskytování zdravotní péče ke každému pacientovi chovat jako k potenciálnímu zdroji nákazy.

Zdravotničtí pracovníci jsou **povinni zachovávat o Vašem zdravotním stavu zákonem předepsanou mlčenlivost**. Informace o HIV pozitivitě se nesdělují zaměstnavateli, škole ani pracovníkům sociálních či pobytových služeb.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, obsahuje § 53:

(1) Fyzické osoby po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu, pokud jim nebo jejich zákonným zástupcům byla tato skutečnost lékařem sdělena, jsou povinny:

a) **podrobit se léčeni**, lékařskému dohledu, potřebnému laboratornímu vyšetření a dalším protiepidemickým opatřením; povinnost podrobit se léčeni se nevztahuje na fyzickou osobu po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu ve stavu těžkého onemocnění,

b) **dodržovat poučení lékaře o ochraně jiných fyzických osob** před přenosem infekčního onemocnění, jehož jsou nosiči,

c) **nevykonávat činnosti**, při nichž by vzhledem ke svému nosičství ohrožovaly zdraví jiných fyzických osob,

d) **informovat lékaře před vyšetřovacím nebo léčebným výkonem a při přijetí do ústavní péče** o svém nosičství; pokud má nosič poruchu vědomí, učiní tak ihned, jakmile mu to jeho zdravotní stav umožňuje,

e) sdělit své nosičství poskytovateli zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství, který vypracovává posudek před uzavřením smlouvy o poskytnutí pobytové služby v zařízení sociálních služeb podle zvláštního právního předpisu,

f) oznamovat registrujícímu poskytovateli zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého a přechodného pobytu), údaje o zaměstnání a změny v těchto údajích.

Na závěr bychom Vám chtěli doporučit, abyste ve vlastním zájmu

- docházel/a na pravidelné kontroly v HIV centru, a to v minimálním rozsahu klinického vyšetření jednou za 3 měsíce a krevních testů (včetně CD4+ lymfocytů a virové nálože) jednou za půl roku,
- užíval pravidelně doporučené léky,
- podrobil/a se doporučeným očkováním,
- vyhýbal/a se zbytečným kontaktům s infekcí v potravě, prostředí a u druhých osob,
- dodržoval/a zásady zdravého životního stylu (správná výživa, přiměřená fyzická aktivita, rozumný příjem alkoholu, žádné drogy, přiměřený pobyt na slunci apod.).

Byl/a jsem dnes poučen o své infekci HIV, možnostech jejího šíření a jak tomuto šíření předcházet a byly mi poskytnuty další výše uvedené informace. Poučení jsem porozuměl/a, měl/a jsem možnost se na vše zeptat.

Jméno a příjmení: .....

Podpis: .....

Datum podpisu: .....

Poučení provedl a podpis získal:

Jméno a příjmení lékaře: .....

Podpis: .....

Datum: .....

Schváleno pracovní skupinou lékařů HIV center ČR v Praze dne 20.6.2017.